

SLOVENSKI NAROD.

Na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 80 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročno brez istodobne pošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od petrostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnost naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je s Vogove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Burian pl. Rajec.

Bosna in Hercegovina imata zoper svojega gospodarja. Ravnikar je imenovan Kallayevim naslednikom dosedanjem avstro-ogrskim poslanikom, Stefan baron Burian skupnim finančnim ministrom in upraviteljem zasedenih dežel. Značilno je, da je na to mesto prišel zopet Madžár, dasi se je z avstrijske strani delovalo na to, da bi sedaj, vsaj za spremembo, zasedel to mesto kak Avstrijec. No, kakor se vidi, je tudi v tem slučaju podlegla avstrijska vlada madžarski premoči, ki že zdavna smatra Bosno in Hercegovino ne kot skupno državno ozemlje, ampak kot izključno domeno madžarskih aspiracij.

Mesto skupnega finančnega ministra samo na sebi ni bogosigavedi kake važnosti in nam bi bilo končno vse eno, kdo da ga zavzema, ako bi ne bilo ž njim združeno upraviteljstvo okupiranih dveh dežel. S tem seveda zadobi cela zadeva docela drugo lice! Pravzaprav je mesto skupnega finančnega ministra že od početka nekaka sinekura, ki se podejtuje vedno le takim možem, seveda diplomatom, ki so si stekli na politični arenici več ali manj dragocenih zaslug za državo, da na ta način tem ložje počivajo na nabranih lavorikah svojega delovanja, zakaj znano je, da posel skupnega finančnega ministra ne provzroča baš mnogo dela in skrbi. Poleg tega pa je ta dostojevni neomejen absoluten vladar Bosne in Hercegovine, kar je vsekakor velike važnosti in velikega pomena. Sicer imate ti dve deželi dva suverena, cesarja in sultana, vendar je pravi gospod v deželi gotovo samo vskočasni skupni finančni minister. Njemu je brezpojno izročeno v popolno oblast vse okupirano ozemlje, v katerem lahko gospodari, kakor mu je drago in ljubo, ker on ni podvržen dejansko nikakemu nadzorstvu, dasi bi to bilo v interesu dežele same in države. V principu imajo sicer de-

legacije pravico, kontrolirati delovanje skupnega finančnega ministra. Toda to je samo na papirju. Sploh pa so pri sedanjem političnem položaju delegacije samo nekake marijone v vladnih rokah in že torej same na sebi prav slabe, da bi mogle vršiti kakršnokoli kontrolo. To je zlasti Kallay dobro vedel, ki se je iz delegatov, ki so zahtevali natančnih računskih podatkov o upravi Bosne in Hercegovine naravnost norčeval. To onemoglost zlasti avstrijske delegacije je Kallay tudi pridno izkorisčal v prospeku madžarskih aspiracij, ne samo na političnem, ampak tudi na gospodarskem polju. Madžarska politika stremi za tem, da v prvi vrsti okupirane dežele gospodarsko priklopi in naveže na se in jih potem tudi politično osvoji. To je načelo madžarskega imperializma, ki zahteva, da ima »magyar ország« segati preko vseh jugovzhodnih slovanskih dežel dol do Soluna. In prvi, ki je to načelo zastopal, je bil Andrássy; ko se mu je posrečilo zvesti Bosno, je odkrito rekel, da je s tem pognan prvi klin v jugoslovansko meso in da je to prvi korak uresničenja končnega smotra. Kallay pa je bil veren učenec Andrássyev, ki je vse svoje delovanje uredil strogo po njegovih intencijah. Omenjam tu samo njegovo in ogrske vlade politiko glede bosanskih železnic, ki je jasna priča, za čem stremijo Madžari in kako jih v njihovih namerah z vsemi silami podpira skupni finančni minister. Da bi se tudi v nacionalnem oziru povprečila asimilacija zasedenih dežel, čim preje z Ogrsko, se na vse mogoče načine importirajo madžarski uradniki, dela se na to, da se naseli čim več madžarskih kolonistov, sploh stori vse, da se oslabi avtohton prebivalstvo. V to posebno dobro služi že staro načelo »divide et impera«. Zato se je bosanska uprava že od časov okupacije sem s posebno vremensko trudila, da razvoji prebivalstvo v

dva nasprotna tabora in da razneti politične strasti. Posrečilo se je naščuvati Srbe na Hrvate in narobe, a še ni bilo dovolj, Kallay je vrgel med nje novo jabolko razpora, ko je hotel po svojih učenjakih ustvariti nov »bosanski« jezik. In čemu vse to? Samo, da bi bilo v splošni zmedri tem ložje madžarom doseči svoj cilj.

Kallay je umrl, nastopil je Burian, kakor se kaže, bojevnik za ista načela, ki so dosedaj vodila madžarsko politiko v Bosni. In Burian je vsekakor v tem oziru mož na svojem mestu, ki je že v svojem dosejnjem delovanju pokazal, da sodi na to mesto in da bode od Kallaya započeto delo nadaljeval. Svojo sposobnost za to je že dokazal, ko je bil še poslanik in pooblaščen minister v Sofiji; saj se mu v največjo zaslugo steje, da se mu je takrat posrečilo izpodriniti ruski vpliv na Bolgarskem in pridobiti vladno krimilo — Stambulovu. In kar se je pozneje za časa vlade Stambulova zlega zgodoval v Bolgariji in da se je tirala vsemu ruskemu, kakor slovanskemu sovražna politika, to je bila skoraj izključno Burianova zasluga, ki je imel Stambulova liki hudočen demon v popolni oblasti. Torej že preteklo delovanje novega skupnega finančnega ministra nam je gotovo jamstvo, da se bode v Bosni in Hercegovini tudi pod novim režimom nadaljevala stara politika, to je, da se bo vladalo i nadalje v odločno protislavanskom duhu. In to je žalostna perspektiva, tem žalostnejša zategadel, ker so na teh tužnih odnosajih sokrivi Slovani sami. Delegacije so mesto, kjer bi se dala govoriti resna beseda o Bosni in Hercegovini, toda slovanski delegati se ne brigajo zato, oziroma ako se brigajo, igrajo tako klavrn vlogo pri tem, da povzročajo samo posmeh, ne pa uvaževanje in respekt, kakor se je pokazalo tedaj, ko so neki mladočeški poslanci posodili

svoja imena za reklamno brošuro v korist Kallayevega sistema. Na ta način pa se potem tudi vzdržuje proti slovanski vladni sistem v okupiranih provincijah.

Körber in Nemci.

»Oesterr. Volkszeitung« je v nedeljo prihodila članek, o katerem se sodi, da ga je pisal sam ministrski predsednik dr. Körber. V tem članku priznava Körber, da proti češki obstrukciji se nagodba in carinski tarif ne da rešiti in da bo moral odstopiti, če Nemci ne odnehajo glede češkega vseučilišča na Moravskem. Ker Čehi ne bodo odnehali — pravi dr. Körber — morajo odnehati Nemci in se s Čehi porazumeti. Nemci so radi tega članka kar iz sebe in nečejo ničesar slišati o kakem porazumljivem v tem oziru. »Grazer Tagblatt« pledira za porazumljivje Nemcov in Čehov, ki naj bo naperjeno proti — Madžarom. Ti dobri Nemci postajajo — naivni.

Poljaki proti Körberju.

Poljaki so bili do sih dob vladna stranka kat' exochen, ki je brezpogojo podpirala vsako vlado, naj si je bila parlamentarnična, ali birokratična. Ta običaj je »Kolu polskemu« že takoreč prešel v kri in meso. Tem večjo pozornost torej vzbujajo v političnih krogih najnovejši pojavi med Poljaki, ki so naravnost naperjeni proti vladni, zlasti pa proti ministrskemu predsedniku Körberju. Značilno je, da sedaj prav tisti Poljaki, ki so bili dosihmal veliki nasprotniki češke obstrukcije, Čehom nasvetujejo, naj obstrukcije nikar ne opuste in naj ne verjamejo sladkim besedam dr. Körberja. Ta zasleduje namreč povsod le svoje samopasne namene, da bi se čim najdalje mogel vzdržati na svojem mestu. Körber bi rad z vsemi mogočimi obljudbami pridobil Čeha, da bi ne nasprotovali nagodbi in trgovinskim pogodbam. Ako bi hoteli Čehi Körberjevim obljudbam verjeti, bilo bi to znak velike naivnosti,

zakaj Körber še ni nikoli izpolnil danih obljud. Kakšen pa je vobče Körberjev načrt za bodočnost? Ta je jasen. Ministrski predsednik, ta stari nasprotnik Poljakov, bi rad nad vse poljske poslane v parlamentu izoliral, to kažejo že njegova prizadavanja, da bi si zagotovil Čehi ter z njimi in z nemško levico si ustvaril močno parlamentarno večino. In ta nakana se je Körberju v zadnjih letih vsled nezmožnosti predsednika poljskega kluba Jaworskega že deloma posrečila, saj je »Kolo polskie« zares že izgubilo vso veljavno in ves vpliv v državnih zbornici. Čim bi pa Körber še izvedel zadnji del svojega dobro premislenega načrta, kojega je zasnoval že, ko je bil še sekcijski načelnik v Badenijevem ministrstvu, bil bi to naravnost usodepolen udarec za Poljake, kojega bi le težko preboleli. Da se pa to ne zgodi, morajo poljski poslanci napeti vse sile, da kar najhitreje odstranijo Körberjev kabinet in da sprosto v bodoče nasprotujejo z vso eneržijo vsakemu uradniškemu ministrstvu, ki bi hotelo omajati stališče poljske delegacije in prikrajšati samoupravo Gališke. V tem smislu pišejo vsi poljski listi. Pa tudi večina poljskih poslancev je istega mnenja. Vsi pa so skrajno nezadovoljni z vodstvom starega Jaworskega, katerega dolž, da je kriv vseh nevsehov poljskih parlamentarnih delegacij na Dunaju. Vsekakor se kaže, da je govorstvo Jaworskega v »Kolu polskemu« že odklenkalo. Da-l pa bo novi predsednik bolj energično postopal proti vladni, kakor on, to je pa seveda drugo vprašanje. Saj smo že navajeni, da je vsak načelnik poljskega kluba samo ponjen oprodna vsakojakega ministrskega predsednika. Ako bo to v bodoče drugače, bo samo v interesu poljskega naroda, no tudi na korist drugih Slovanov. Priznati pa moramo, da le težko verjamemo na ta prevrat v poljski politiki, »die Botschaft hört ich wohl, doch fehlt mir der Glaube,« tako si bode mislit tudi Körber ter nadaljeval svojo premeteno politiko.

LISTEK.

Zapuščeni mož.

Francoski spisal Marcel Prévost.
(Konec.)

II.

Stanoval je že dva meseca v Parizu, in po prisiljeni spremembji, ki jo je prinesla preselitev, njegova namestitev v Parizu, nova službene razmere, spoznal je s strahom, da zopet živi svoje enolično življenje od nekdaj, samo v drugem okviru.

Življenje v Parizu, glavnem mestu zabave, obstajalo je za njega v tem, da je spel v dvomljivo mehovani sobi, jedel v neki gostilni srednje vrste in prebil dve ali tri ure na dan v ministrstvu. Mir se je sam od sebe zopet naselil okoli njegove bedne osebe. Nikogar ni slišal več govoriti o Julietti in o poročniku. Noben človek ni kazal več s prstom za njim. Nikdo ga ni poznal. Bil je zopet stari Filip Lucas: samo sedaj je imel k temu še zavest bednosti življenja, ki mu je vzrastla iz postskriptuma pod zadnjim pismom njegove žene.

Zivel je to malodušno življenje

pol leta, do dneva, ko mu je prinesel eden njegovih kolegov, ki je pisal burke s petjem in spremljenvanjem godbe za tingeltangle, vstopnico k eni njegovih premijer in ga prosil, podpirati to igro. Filip je objubil brez navdušenja. Ko je sedel zvečer na svojem parternem sedežu ni nikdar pričel sam ploskati, ako so pa drugi pričeli, pomagal jim je pridno. Ko je ravno ploskal pri neki sceni, katere komika je obstajala v tem, da so si vsi igralci poveznili japonske posode na glavo, padle so mu naenkrat roke v naročje. Dvajset korakov pred njim je aplaudirala Juliette, zelo lepa in elegantna, v neki loži z vso močjo svoje male roke v rokavica. V isti loži je sedela neka druga ne tako mlada dama, ki je bila posuta z diamanti, in potem je bilo notri še nekaj go spodov v frakih.

... Ko je prišel Filip ta večer domov, je že vedel, — da se imenuje njegova nekdanja živilenska družica sedaj Lili pl. Neubourg in da stanuje na cesti Alphouse — de Neuville. Njegov kolega, pesnik glum, katerega je prašal drugi dan po njej, odgovoril mu je brez obnovljavanja:

»Lili pl. Neubourg? Nova zvezda ... Zelo lepa ... zelo inteligentna ... Mlado dekle iz dobre rodbine, ki se je pustila odpeljati od nekega častnika, kateri jo je potem zapustil. Potem je bila prijateljica malega Saint-Mayrana ..., ki ima konje dirkače. In sedaj ...

»Sedaj?«

Pesnik je napravil kretnjo, ki naj bi označila veliko množico, katere ni mogoče našteti.

Filip je občutil neko gotovo škodoželjnost, da je bila Juliette tako kmalu zapuščena od svojega zapeljivca.

»Ubožica!« mrmljal je hinavsko ... kakšne živiljenje polno sprememb ima vendar vkljub temu. Mislim, sedaj se gotovo več ne dolgočasi!...«

Odločil se je, spoznati vse podrobnosti tega življenja, ki je bilo enkrat sklenjeno z njegovim in ki se je potem tako hipno ločilo od njega in postalno burno in nemirno. Z vstrajnostjo in molčivostjo bojavljivega človeka pričel je poizvedovati. Brez težav je zvedel vse, kar je hotel vedeti. Seznanil se je namreč s hišnikom mlade gospe Juliette, ki je skrivala svojo preteklost morda

iz kakega ostanka sramu. Povest, ki jo je povedal pesnik, je izhajala od nje same: mlado dekle iz dobre rodbine, katero je bilo zapeljano od nekega častnika. Njeno gospodinstvo je bilo od dobrega Saint-Mayrana urejeno jako razkošno. Sedaj izhaja, vkljub temu, da so nastopile marsikake krize, komaj s svojimi dohodki. In potem ima veliko upanja: neki belgijski denarnik, kateri je bil stransko zaljubljen ...

»Milostljiva gospica ugaja zelo, ker razume zanimivo govoriti in se razume lepo obnašati«, končal je hišnik z prepričanjem.

Filip ni niti trenutek misil na to, da bi obnovil zveze s svojo ženo, ali da bi si ji tudi samo pokazal. Hvaležen ji je bil, da je varovala njegove ime, da je družnikom in pričam svojega poniranja zamolčala svoje pravo pokoljenje.

Misil je: »Samo jaz poznam resnico. Samo jaz vem, kdaj je Lili pl. Neubourg ... Ko bi hotel, zamegel bi še danes zvečer Lili pl. Neubourg pustiti s policijo prepeljati sem-kaj v svojo mehovano sobo!« Ta misel razvedrivala mu je njegove uradne ure ... Hotel je, kakor mu bo to dopu-

ščalo njegovo delo, opozovati Lili o Boisde Boulogne, kamor — tako je zatrjeval njegov prijatelj-hišnik — se hodi milostljiva gospica večinoma okoli šeste ure sprehajat ... Rekel je z nenavadno prijaznim obrazom svojemu kolegu, pesniku:

»Kadar boste zopet imeli vstopnice za gledišče, posebno k premjeram ... tedaj mislite, prosim, nato, da znam dobro aplaudirati.«

V pisarni se je vse čudilo, da je bil tako dobre volje, tako zgoven. Dolgočasil se ni več.

III.

Dolgočasil se ni več, nikdar več. Bil je nezmožen, si sam uravnati živiljenje, sploh storiti nekaj, kar mu ni bilo zapovedano, ali kako drugače udahnjeno — in sedaj je imel načrat neko skoro strastno zanimanje; gledal je od daleč, kako živi njegova bivša družica. Spoznal je v senci, v kateri je hodil za njenim bliščecim sledom, vse zabave, večno razveseljevanje, ki je doma v Parizu. Požiral je boulevardne liste, ki so pripovedovali o galantnih dogodkih. Postal je eden izmed neštetih pariških meščanov, katerih edina zabava je, opazovati zabave drugih ljudi. Poznal je vse zvijače, ki jih

Hrvatska.

Novi ban si je izbral za svojega namestnika in predstojnika oddelka za notranje zadeve do goletnega poslanca, odvetnika dr. Svitoslava Šumanovića. Okolnost, da je ban na čelo politične uprave postavil moža, ki ni bil nikdar uradnik, da je vzel predstojnika te uprave iz parlamenta, se tolmači kot koncesijo konstitucionalni misli. Banu je bilo na tem da je predstojnik politične uprave politična oseba, ki bode skrbela za kontakt med vladom in med deželnim parlamentom. V svojem govoru pri sprejemu uradništva je dr. Šumanović povdarjal, da mora biti uprava dobra in poštena. Listi pozdravlja to izjavo z dostavkom, naj dr. Šumanović skribi, da bo uprava res taka, kar doslej ni bila.

Bolgarska.

Iz Belege grada se poroča: Kdor pozna bolgarske in balkanske razmere, tisti ve, da je makedonsko

gibanje delo kneza Ferdinanda. Makedonski odbori bi nikdar ne bili razvili take delavnosti, da niso vedeli, da jih varuje s svojo avtoriteto knez Ferdinand. Kdo stoji za knezom, tudi ni težko uganiti. Rusija to ni. Ferdinand je nalagal Rusijo, in je nalagal Avstrijo. Da si pridobi Rusijo, je pustil svojega sina prestopiti k pravoslavnemu veru, češ: Ex oriente lux. O 25letnici plevenke bitke pa je telegrafiral nemškemu cesarju: Jaz sem ponosen na to, da sem nemški princ. Tako se je Ferdinand sukal zdaj, na to, zdaj na drugo stran, dokler ni začel pokati njegov prestol, ki itak ni bil nikdar posebno trd. Odslovil je rusofitsko vlado Daneva in izročil vlogo ljudem, ki jih narod ne mara. Sedanje ministrstvo ima v narodnem sobranju samo nekaj posamblnikov na svoji strani, vsi drugi poslanci so v opoziciji proti vladni in proti knezovi Ferdinandu Koburžanu. Vsak človek na Bolgarskem ve, da Ferdinand Koburžan ni nikdar vladal drugače, nego sta vladala v Srbiji Milan in Aleksander. Kadarkoli je Koburžan provzročil spremembu v ministrstvu, vselej je to storil, ker je bil njegov položaj postal obopen. Ohraniti se hoče na prestolu na vsak način in zato mu je dobro vsako sredstvo. Zadnji čas je v ta namen hotel izzvati vojno s Turčijo, češ, če mu že Rusija ne bo pomagala, stori to Avstrija in prestol je rešen. Turčija pa je poznala obupni položaj Koburžanova in je zato pokazala Bolgarski vso svojo vojno moč. Vojne ni napovedala in tega tudi ni bilo treba storiti. Koburžan je bil brez bitke polnoma poražen. Pričakoval je, da mu Evropa v najslabšem slučaju omogoči doseči »regulacijo« meje na škodo Turčije, misleč, da ga to utrdi na prestolu. Saj je tudi Milan vzlinc Mišu in Pirotu smel gomiliti grehe na grehe, ker je za njegovega vla-

Politične vesti.

— Konflikt med finančnima ministromi. V nedeljo se je obravnavalo v Budimpešti tudi sladkorno vprašanje. Kakor se govori v ogrskih političnih krogih, je bila tozadeva debata tako burna in se je končala s tem, da sta ministra izjavila, da nočeta imeti v bodoče drug z drugim nič več opraviti.

— Žrtve manevrov v Hercegovini. Poslane Visontay bo v seji posanske zbornice nujno interpeliral glede nezgod pri manevrih v Hercegovini. Interpelacijo bo podpiral poslanec Nassy. Ta namerava predlagati, naj se seja za deset minut prekine v znak žalovanja za umrlimi vojaki. — O omenjenih nezgodah se ne ve še nič gotovega. Neki rezervist je pisal iz Trebinja svojemu bratu, da je bilo že 31 mrtvih, ko so čete prišle v Bilek, da jih je potem umrlo še 9 in smrtno nevarno obolelo 24. Poleg tega je še 57 bolnikov, katere so morali spraviti v bolnico.

— Položaj na Ogrskem. Banketa, ki se je vršil pri otvoritvi Rakoczyeve razstave v Košicah, se je udeležil tudi posl. Apponyi z deputacijo posanske zbornice in je imel pri tej priliki govor, v katerem je povdarjal, da deputacija ljudskega zastopstva ni prišla samo zato k tej slavnosti, da bi slavila spomin Rakoczyev, ampak v prvi vrsti z namenom, da popravi, kar je državni zbor nekoč zagrešil nad spominom Rakoczyevim. To bo pa popravila s tem, da prenese zemeljske ostanke tega moža iz Turčije v njegovo domino. V svojem nadaljnem govoru se je spominjal vzajemnosti med narodom in krono, katera naj bi se po njegovem mnenju vedno gojila, da postane narodnostno čustvo po polno in splošno. Ta slovesnost naj se smatra kot začetek boljše bodočnosti. Svoj govor je končal Apponyi z napitnico mestu Košicam. Nato je govoril posl. Beöthy in povdarjal, da se je Apponyi, ta ponos ogrskega naroda izrazil v seji posanske zbornice, da se o ogrskem jeziku v armadi še ne more govoriti, ampak da mora ta pravica šele v veljavno priti. Dalje je opozoril, da se je Apponyi izrazil, da se razločujejo stranke le glede taktike, časa in postopanja. Svoj govor je sklenil z željo, naj bi se uresničil ogrski ideal, t. j. ogrski armadni jezik.

imajo navadno ti ljudje in jih uporabljaj, da si je pridobil vstop k glediščam, k otvoritvam salonov, h kazinam, svoj štirinajstdnevni dopust prebil je namreč vsako leto na morju, v kopališču, kjer je paradirala Lili. Ali ni bilo to trdovratno, skrivno zalezovanje, neka nedoločena vrsta ljubezni? Potreba bi bila mnogo bistromnosti, za razrešitev tega komplikiranega občutka: in Filip Lucas si sploh ni polagal računa o svoji vrtovlavosti. Strastno, skoro brezmišelno se ji je udal in ni se utrudil.

Ako noben nepričakovani dogodek ne prenaredi življenja Lili pl. Neubourg, bo stal Lucas večno daljni, tajni in zadovoljni opazovalec svoje lastne žene.

Nikdo ne ve za njegovo skrivnost. Toda ako gre s kakim prijateljem po cesti, in se pelje Lili voz mimo, potem ga zabava, pripovedovati o nji različne podrobnosti, povedati njen naslov, koliko je stara, kakšen značaj ima... in ako ga prijatelj potem zelo začudeno vpraša, odkod to ve, odgovori z malitieznim smehljajem:

»Poznal sem jo in sicer zelo intimno.«

Dopisi.

— Dežele. Dne 17. t. m. zapustil je dijak osmošolec M. M. svojo rojstno vas Razborje, v namenu, ogledati si zeleno Štajersko. Pot ga je peljala skozi Čatež, Sv. Križ, Dole. Še v Dolih jelo je kazati, da zna priti nevihta, vendar na kaj posebno hudega ni bilo mislit. Omenjeni dijak pa je hotel na vsak način še isti večer prehoditi dolgočasno pot v Radeče. Toda blizu Marjetnega dola okoli 9. ure zvezcer se vlijе taka ploha, da na nadaljevanje pota ni bilo misliti. Poišče si toraj prenočišča v samotni koči tik okrajne

ceste. Gospodar mu odkaže ležišče pod streho. Predno oddide dijak k počitku, opomni mu oni, da naj luknjo vrh leste s čim zadela, da bode čul, če pride kak tat. »Tu je sedaj mnogo nevarnih ljudi in nihče ne ve kje bivajo in od kod prihajajo,« pripomni gospodar. Dijak zamaši luknjo z nekim za bojem, v kojega spravi nekaj druge šare. Bilo je nekaj nad polnoči, ko ga nakrat zbudil ropot pod podstrešjem. Prestrašen skoči po konci in vidi, da pred njim stoji neka oseba. »Denar sem, če ne ne bo dobro!« Saj nimam nič denarja, sam prosim. »Kdo si?« Reven dijak, ki potuje za kratki čas in za potuk v počitnicah. Tu ima 20 vinjarje več nimam.« Toliko je bilo razgovora. Dedeči jo počasi krohotaje pobere zopet po lestvi zavzdol. M. M. kakih pet minut niti ganiti ni mogel, kajti vstrahu sta mu vid in sluš pošla. Da ni sanjal, prepričal se je, ker je bil za boj na stran preobren in šara raztresena. Počasi zlezje po lestvi navzdol in pokliče gospodarja. Ta pride z lučjo v vežo in se ne more načuditi, da je gost že tako zgodaj vstal. Začuvi, kaj se je v podstrešju zgodilo, opomni: »To so bile le hude sanje in glasno smerjoč pusti dijaka v veži samega. Ta je kot jetnik sedel na lestvi in pričakoval v največjem strahu svita. Ob treh zjutraj odide s težkimi koraki od te go stoljubne hiše. Pri prvi c. kr. žandarmiški postaji naznani ves dogodek. Kaj je ta poizvedela, mu še ni znano, kajti sedaj se mudi v Novem mestu, vendar pa je radoveden, kakšen vspreh je imelo poizvedovanje gg. žendarmov.

X. Y.

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Revolucija l. 1848. je imela tako žalostnih posledic. V Avstriji in v Nemčiji je sledila reakcija, na Frančkom državnem prevrat in drugo cesarstvo. v Italiji restavracija — kar je vse podprlo in utrdilo veljavno in moč papeštva. Vladari so pri cerkvi iskali pomoči in moralni so to pomoč dragi plačati. Papeštvje je zadobilo tako moč, kakor je že več stoletij ni imelo. Šele zdaj je dobilo popolno oblast nad škofi, ki so postali nekaki duhovski prefekti, popolno oblast nad šolo in odstranili vse, kar je bilo političnemu gospodstvu papežev na potu. Konkordat, ki ga je sklenila Avstrija l. 1855. z rimsko stolico in s katerim je cesar Franc Jožef I uničil vse, kar je bilo še ostalo izza časa cesarja Jožefa II., je najboljši dokaz, kako oblast je zadobilo papeštvje kot posvetna moč.

Nov važen korak za papeško absolutno gospodstvo se je zgodil l. 1854. Franciškan in dominikanci so se stoletja prepričali zastran brez deželnega spočetja Matere božje. Na predlog kardinala Macchija je papež dne 8. decembra 1854 proglasil brezmadežno spočetje Matere božje kot versko dogmo. Proglasil je bil, to ne da bi bil prej vprašal škofe in si torej implicite že prisestil nezmotljivost.

Ta je bila za papeštvje toliko aktualnejšega pomena, ker se je bilo politično obzorje začelo močno oblačiti. Grof Cavour je bil pridobil Francijo, da skupno s Pijemontom prežene Avstrijance iz Italije. To je bila za papeštvje velika katastrofa. Avstrija je izgubila Lombardijo. Ko je bila avstrijska armada teperena, se je dvignil italijanski narod in spodil vladarje Toskane, Parme in Modene. Garibaldi je pregnal neapoljskega kralja, narod v Romagni pa se je z navdušenjem izrekel za združenje teh papeških dežel z novo Italijo. Papeška država je postala tako majhna: obsegala je zdaj samo še staro Petrov patrimonij s petino prejšnjih prebivalcev in še ti bi se bili papež tako presrečno radi znebili, da je moral papež poklicati francosko vojaštvo, naj ga ščiti pred lastnimi podaniki.

Papež je sklical škofe v Rim, poglavito v namen, naj bi protestirali proti tem dogodkom. Zbralo se je 300 škofov, ki so s posebno adreso sporodili papežu, da so mu neomejivo vdani, da verujejo vse, kar uči tačni papež in da obsoajo vse zmote, ki jih papež obsoja. Papež je na to v alokuciji dne 9. junija 1862. naštel vse to, kar smatra kot zmotno. Vse te zmote so naštete v encikliku z dne 8. decembra 1864, oziroma v dodatku tej enciklike, imenovanem syllabus errorum. Ta enciklika obsoja svobodo vesti, pravico, da sme vsaka konfesija svobodno opravljati svoje cerkvene ceremonije, tiskovno svobodo, socializem, naturalizem, racionalizem, indiferentizem, nauk o

svobodni cerkvi v svobodni državi itd. Kot zmota se proglaša tudi nauk, da se more in sme papež sprijazniti s tačno kulturo.

Syllabus je v prvi vrsti naperjen proti italijanskemu kraljestvu, ali v resnici je to važen dokument za vse človeštvo, ker se je v tem dokumentu papeštvje odpovedalo vladanju, utemeljovanju na prepričanju, na svobodi, na katoliški prosveti — vsled česar se more naslanjati samo na posvetno moč, na silo in na denar na diplomacijo in na despotizem, na oslabljenje človeškega razuma in na prazno versto, na to, kar pripravi človeka do tega, da smatra oblast grešnega človeka za božjo avtoritet.

Zaman je cerkev storila ta košak, ki je izviral iz strahu, da izgubi tudi Rim. L. 1866 je prineslo vojno med Avstrijo in Italijo in med Avstrijo in Prusko. »Il mondo casca« (svet se podira) je obupno vzkliknil papežev nuncij v Monakovem, ko je izvedel, da je bila Avstrija pri Kraljevem Gradi poražena. Francosko vojaštvo je decembra meseca l. 1866. zapustilo Rim, a se je moralno vrnil, ker so Garibaldijeve čete hotele Rim zavzeti.

Dne 6. decembra 1864 je papež Pij IX. prvič izrazil misel, da skliče splošen koncil. Vsi cerkveni dostačnjeni so se izrekli za sklicevanje koncila, ker so pričakovali od tega dobrih uspehov, vendar česar se je kmalu začelo s pripravami, ki so se veda trajala nekaj let.

Leta 1869 je takratni bavarski ministrski predsednik in poznejši nemški kancelar knez Hohenlohe po svojem bratu, kardinalu Hohenlohe izvedel, da se namerava na tem koncilu proglašiti papeževu nezmotljivost. Knez Hohenlohe je vprašal teologično in juridično fakulteto monakovskega vseučilišča za mnjenje. Ko ste obe fakulteti kar najostreje obsoobili papeževu nezmotljivost, je knez Hohenlohe izdal okrožnico na vse evropske vlade ter predlagal skupno akcijo proti papežki nezmotljivosti in opozarjal na velike politične konsekvenske, ki bi jih mogla imeti taka dogma. Toda časi so bili resni tako, da se nihče ni prav brigal za cerkvenopolitične zadeve v tem ko so klerikalci z združenimi močmi planili na Hohenlohe in ga res podrli.

Ko je »Civiltà catholica« naznačila, da so se veleuplivni cerkveni dostačnjeni izrekli za to, da koncil definira in določi papeževu nezmotljivost, so se oglašili proti temu liberalni katoličani in tudi nemški škofje.

Dne 8. decembra 1869. je bil končno v cerkvi sv. Petra otvoren zadnji koncil. Članov je imel 764. Med njimi je bila dobra tretjina Italijanov. Papež je imel trdno večino 550 glasov, skoraj samih italijanskih, španskih, portugalskih in francoskih škofov, ki so bili odločno za papeževu nezmotljivost. Na čelu opozicije je stal dunajski kardinal Rauscher.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 28. julija.

— Osebne vesti. Ravnatelj učiteljišča g. Fran Levec je imenovan deželnim šolskim nadzornikom. Deželni šolski nadzornik g. Peter Končnik je dodeljen štajerskemu deželnemu šolskemu svetu.

— Deželni šolski svet je v svoji zadnji seji dovolil kranjski industrialni družbi, da na Savi pri Jesenicah ustanovi privatno ljudsko šolo — seveda nemško.

— Železniški minister Wittek na Gorenjskem. Dne 27. t. m. je prišel železniški minister Wittek na Jesenicah, da si ogleda zgradbo tunela v Hrušici. Pridružil se mu je šef generalnega štaba fcm. Beck. Popoludne sta se minister Wittek in fcm. Beck s spremstvom odpeljala v Škofjo Loko in od tam z vozom v Podbrdo na Primorskem.

— Nekaj smrdi... V soboto smo priobčili novice, ki nam je bila poslana iz Trsta. Bila je to ponizna novica, obsegajoča uljudno in ponizno vprašanje, če je kaj resnice na tem, kar se govori po Trstu, da misli družba sv. Cirila in Metoda odstopiti nekaj svojega zemljišča za zgradbo — Marijinega doma. Ne samo, da je bila novica pisana ponizno in uljudno, pisana je bila tudi z vso rezervo. Opelovan je je reklo, da ne vemo, da je res, kar se govori, in reklo se je tudi, da nimamo čisto nič proti temu, če se dotično zemljišče proda za primerno

ceno za Marijin dom, četudi se nam tak dom ne zdi prav nič potreben. Vprašali smo slavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda, ker vživo naše popolno zaupanje, a odgovorila nam je — »Edinost«, katera nihče nič vprašal ni in katera naše vprašanje tudi nič ne briga — če ima mirno vest. In kako je odgovorila! Ves njen odgovor je ena sama impertinencia. Naše ponizno in uljudno vprašanje, zabeleženo z vso rezervo imenuje na pad na družbo sv. Cirila in Metoda, dasi v naši notici niti sence kakega napada ni. Potem piše »Edinost« doslovno: »Slovenski Narod prinaša vest, da se širi po Trstu govorice, da misli družba sv. Cirila in Metoda družino šolo in zemljišče pri sv. Jakobu za »Marijin dom«. To je doslovno citati v št. 167 tržaške »Edinosti«. V naši notici pa ni niti z besedico omenjeno, da hoče družba sv. Cirila in Metoda šolo prodati, govori se samo o zemljišču. »Edinost« je storila čisto navadno lumperijo, ko nam nekaj podstika, česar v našem listu ni bilo. O šoli se sploh ni pisalo, niti reklo, da se govori. Tudi piše »Edinost«, da v Trstu take govorice ni bilo in je ni. Seveda, govorice, da hoče družba sv. Cirila in Metoda šolo prodati, te res ni bilo, pa tega tudi nihče ni trdil; govorilo se je samo o prodaji zemljišča. Če »Edinost« za to govorico ne ve, ali neče vedeti, je pa vse eno, mi smo dobili svojo notico od strani, ki je vsaj takov vrednostna, kakovosten, kakorokrog »Edinost« zbrana družba in mi tudi verjamemo svojemu poročevalcu. Če dotedična govorica ni prišla v kavarno Comercio, ni s tem še ničesar povedano, saj je tudi v Trstu — hvala Bogu — še nekaj Slovencev, ki ne bodijo v to kavarno. Vprašanje pa je: Zakaj se je »Edinost« tako razgrela, da se zavetova kar po furmansko v nas, ko je vendar vsa stvar nič ne briga, ko smo vendar govorili z vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda? Ta divja jeza, to surovo psovjanje »Edinost« mora imeti svoj poseben vzrok. Ako nas stvar doslej ni posebno zanimala — nas zanimala pa sedaj, tako da bomo poskusili izvedeti ta posebni vzrok, ki je »Edinost« celo zapeljal v falzifikacijo, kajti zdi se nam, da v tej stvari — nekaj smrdi.

— Učiteljske vesti. Učitelj v Postojini g. Ludovik Fettich-Frankheim je imenovan nadučiteljem v Mokronogu. Stalno sta nameščeni učiteljica v Škocjanu gdčna. Darinka Franke v Tomišlu in učiteljica v Ljubljani gdč. Ema Zagajec v Žužemberku. Na dosedanjih svojih službenih mestih so stalno nameščeni g. Fran Keržič v Žabnici, gdč. Ana Harbich v Š

jur. Žiga Vodušek in sicer zaradi žaljenja časti. Tožili so jih Friderik Sime, deželnovladni konceptni praktikant, jurist Erich Schmid in »zasebnik« Henrik Zeschko. Povod je bil kontre, ki se je zgodil po Prešernovi slavnosti v Švicariji. Obravnavi bomo poročali, že da se spozna, kaki vitezzi žalostne postave so ti tožitelji.

Stalna predavanja za akademike. Na včerajšnem sestanku so slovenski akademiki sklenili prijeti stalna predavanja z debatami za slov. visokošole.

Narodna čitalnica v Spodnji Šiški priredi v nedeljo 2. avgusta 1903 na Koslerjevem vrtu ob udeležbi slavnih društev: Ljubljanskega »Sokola«, psv. društva »Slavec«, psv. društva »Ljubljane«, »Zidarstva« in tesarskega društva ter slov. trg. društva »Merkura« slavnost svoje 25letnice. Sodeluje ljudjanska društvena godba pod osebnim vodstvom kapelnika g. J. Novak. — Vspored: I. Slavnostni govor, govor gospod Ivan Resman. II. Ieročitev trakov (dar šišenskih rodoljubkinj) čitalnični zastavi po go spej Ani Juvančičevi. III. Petje. I. Vredil V. Lichtenegger: »Lepa naša domovina«, zbor, poje sl. moški zbor »Šišenske čitalnice«. 2. I. pl. Zajec: »Slava delu«, zbor, poje sl. slov. del. psvsko društvo »Slavec«. 3. Dr. B. Ipavec: »Hrila oživljena«, zbor, poje sl. slov. psvsko društvo »Ljubljana«. 4. F. S. Vilhar: »Na vrelu Bosne« veliki zbor z bas samospevom; poje moški zbor »Šišenske čitalnice«, samospev g. Betetto J. 5 K. Bendl: »Na planine«, zbor, poje sl. slov. del. psvsko društvo »Slavec«. 6. Ferjančič: »Oj slovenska zemljiča«, zbor, poje sl. slov. psvsko društvo »Ljubljana«. 7. Dr. B. Ipavec: »Domovina«, zbor z bariton in tenor samo spevom; poje moški zbor »Šišenske čitalnice«, samospev g. Betetto J. in Kranjc Filip. Petje vodijo gospodje: Benišek Hilarij, Gorjup Pavel in De klejka Fran IV. Godba. V. Olimpiške igre, umetnici ogenj, tehnica, ples itd. — Začetek ob 3 uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Vstopnine prosti so: častiti člani šišenske čitalnice, člani sodelujočih društev, v druščini opravi došli gostje in otroci do 10. leta.

Z noži in s poleni. V Šiški na Vodnikovi cesti, kjer se blišči napis »Tukaj se toči vino na litri«, so včeraj popoldne ob petih sprli neki rokodelski pomočniki. Govori se, da so doma iz St. Vida Seveda ni ostalo pri besedah. Fantje so se tudi spoprijeli, pa ne z litri, nego z noži in s poleni. Ko se je začelo vpitje in preključanje, je bila cesta takoj polna ljudij in glédeli, kako so fantje zares kakor mojstri v pretepanju metali polena in sukalno nože. Bog ve, kaj bi se bilo zgodovalo, da se napadencu — ki je z drugimi vred delal »plav« — posrečilo, zapreti se v neko bližnjo hišo. Otroci in ženske so strahoma vplili. Pa je res pravo čudo, da se nobenemu gledalu ni ničesar zgodilo. Upamo, da bodo poklicani faktorji skrbeli, da se taki prizori več ne primerijo.

„Zadrugi ali papež?“ Tako so se vprašali klerikaci, ko so v Poljanah 27. t. m. zapeli zvonovi tužno pesem. Komu zvoni — zadrugi ali papež? — A: »Papež, saj je bil v »Slovencu« cel te den parte!« — B: »Gotovo zadrugi ker je na njenih vratih nabit konkurzparte!« — C: Žalosten tak parte, na katerem še križa ni, četudi smo zadrugo ustanovali na katoliški podlagi! — B: »Če ni na partu križa, saj je v zadrugi sam!«

Požar v Starem trgu? Danes se je po mesturaznesla gorovica, da je v Starem trgu pri Ložu nastal velik požar. Do sklepa lista še nismo dobili odgovora na dotedno naše vprašanje.

Okrajnega učiteljskega društva za postojanski okraj glavno zborovanje bo dne 3. avgusta ob 10^{1/2} ur. dopoludne v šolskem poslopu. Spored kakor običajno.

Otvorjenje mostu čez Savo v Zagorju. V nedeljo, dne 26. julija vršiti bi se imelo otvorjenje mostu čez Savo v Zagorju. Vsled malih neprilik pa se je isto moralo preložiti, ter se vrši sedaj v nedeljo, dne 2. avgusta s sledenim vsporedom: Ob 3 ur. popoldne bodo blagoslovljene mostu, po blagoslovju pa velika ljudska veselica v krasnem vrtu gradu Brusnice (na Jezu) ob Savi s plesom na nalašč za to prirejenem plesišču na prostem. Godbo oskrbi zagorski orkester. — Vstop prost. V slučaju dežja vrši se slavnost nedelje pozneje.

V Lučah v Savinski dolini je v soboto, dne 25. t. m. ponesrečil neki zidarski mojster iz Kamnika. Nesele narodno zastavo v zvonik, ker je bila drugi dan „lepa nedelja“ drvarjev

in lesnih trgovcev. Ko je pritrjeval isto, se mu odlomil na polovico petelin na stolpu in ubogi mož je padel na cerkveno streho, od koder so ga prinesli mrtvega dol. Mož je že mnogokrat bil na vrhu zvonikov, pravijo, da je zadnja njegova pot na vrh zvonika bila osem-inštirideseta.

Planinci pozor! Dne 15. avgusta t. l. bode Savinska podružnica »Slovenskega planinskega društva« slavila pri Logarju v Logarski dolini svojo desetletnico in sicer po sledenem vsporedu: Turisti in izletniki pridejo dne 14. avgusta do vedenca v Luče, kjer se prenovečajo. Ako bi komu to ne ugašalo, lahko pride samo do Ljubljane, kjer se tudi dobre dobra prenoveča. Ob 7. uri zjutraj, dne 15. avgusta odhod iz Luč proti Solčavi. Tam se združimo z onimi turisti, ki bi mogobe v Solčavi prenovečevali. Zajtrkuje se v gostilni pri Šturmnu oziroma pri Herletu, kakor komu ljubo. Ob deseti uri se udeležimo sv. maše, po kateri odkorakamo v Logarsko dolino. Do Solčave je lahko prti z vozom, naprej se gre peš, ker ni vozne ceste, detuti je vse v dolini. Pri Logarju je skupno kosilo po zmerno nizki ceni. Preskrbelo se bode sveže pivo žalsko in dobra starna. Tamburasi skrbeli bodo za potrebno zabavo in tudi peveci ne bodo manjkalo. Vsa slavnost obeta biti prijetna in neprisiljena. Vsakdo je dobrodošel! Pač pa mora vsak prej naznati, ker drugače ne dobi jedil in tudi pijače ne, ker se bode le toliko preskrbelo, kolikor se vdeležencev oglaši. V bližini ni nobene gostilne in se tudi slavnost vrši v privatni hiši. Zglašati se je treba pisemno vsaj do 8. avgusta pri g. Fr. Kocbeku, nadučitelju v Gorjancem gradu. Podrobnosti se ob javijo še pravočasno. Ker se posebna vabilna ne bodo izdajala in se bode na slavnost le potom časopisja opozarjalo, naj smatra vsakdo že take objave kot vabilna. Že leti bi bilo tudi, da se slavlja udeležje spodnještajerska društva, bodisi psvska ali druga vsaj po odpodancih, če ne korporativno. Kdor zasleduje delovanje pianinskih društev, ta večake velike važnosti v narodnem, kulturnem in gospodarskem pomenu so ona; zlasti pa deluje v tem smislu Savinska podružnica neumorno in vstajno, če tudi mirno in tih. Kemer dopuščajo razmere, ta naj ne zamudi orlik, v osrčju spodnještajerske Švice prebiti nekaj uric v vseh družbi. Palico v roke in hajd 25. avgusta v Logarjevo dolino!

Požar v Predgradu. Deželna vlada je obelodana poziv za nabiranje milodarov za pogorelice v Predgradu v črnomaljskem okraju. Oklic pravi, da je skede približno 340.000 kron, ki je pa zavarovana samo za 62.000 K. Cesar je daroval pogorecem v Predgradu 5000 K.

Meksikanskim konzulom v Trstu je imenovan nas rojak, profesor Josip Smereš.

Iz Krapine se nam piše: V tukajnjem mrzlem kopališču, katero je ustanovil in katero vodi znani urednik Kneippovih listov gospod Okić, sta se pripetila v kratkem presledku dva izvanredna slučaja vzdravljenja, katera ne vzbujata samo med tukajnjimi gosti, ampak tudi v tukajnjem trgu veliko zanimanje in katera sta vredna da jih zabeležimo. Pred 12 dnevi je došel sem vspokojen železniški nadsprevodnik g. Jagić. Pred osmimi leti sta mu pri trčenju dveh vlakov vsled strahu obe noge popolnoma otrplili. Tu je pričel takoj s polivi in glej čudo, — peti dan po tem je prišel sam brez tuje pomoči vpirajoč se na palice v kopališče, katero jo 300 metrov od trga oddaljeno. Evo drugega slučaja: Župnika Kováčića iz Koprievnice je zadel pred 7 tedni na levu strani mrvond. Po zdravnikovem nasvetu je pred 10 dnevi došel sem. Z levo nogo ni mogel popolnoma či ganiti, toda že osmi dan tukajnega bivanja je zamogel brez vsake opore hoditi.

Izpred sodišča. Kazenske razprave pri tukajnjem deželnem sodišču. 1. Na 18 mesecev težke ječe je bil obsojen Janez Zupan črevljar v Križu, ker je lansko leto v jeseni Aleš Kokalj grozil, da ga bo zakljal, Mariji Zupan, pa žugal, da ji bode poslopje žažgal; tudi je letos meseca vel. travna Boga proklinal; Zupan pravi, da on od tega nič ne ve, ker je bil močno pijan. 2) Janez Kalan, posestnik sin v Zbiljah je zvečer dne 1. rožnika v prepisu Franceta Susteršič dva krat z nožem v hrbot sunil. Kalan trdi, da je storil v silobran kar se pa ne strinja z izpovedbami zaslisanih prič; obsojen je bil na pol leta težke ječe. 3) France Lokar, delavec v Ljubljani je dne 26. mal. travna na Dolenski cesti brez povoda z nožem našel Ivana Janežiča, katerega pa ni zadel, ker se mu je pravočasno izognil, na to je dvakrat zamahtil proti Jožefu Kalanu in ga na levi roki težko poškodoval. Lokar je bil na eno leto težke ječe obsojen. 4) Na 1 mesec

težke ječe je bil obsojen 17 let stari France Ramovž črevljec iz Hotavel, ker si je 11. rožnika t. l. iz zakljenje skrino svojega gospodarja prilastil srebrno zepno uro v vrednosti 20 krov. 5) Martin Avsec, posestnika sin iz Obrha se je hotel odtegniti svoji vojaški dolžnosti s tem, da jo je misil popihati v Ameriko; v to svrbo mu je njegov brat France Avsec črevljec v Ljubljani preskrbel potni list in vozni list do Lipskega. Martin Avsec pred sodiščem sam priznava, da je misil kake 3 leta ostati v Ameriki. Obsojena sta bila vsaki na 10 K denarne globe. 6) Franciška Premru posestnika žena je dne 25. mal. travna občinskega sluga, ko je ta zaradi iztirjative občinske naklade, vsled občinskonadnega ukaza hotel v hlevu rubež izvršiti, tako močno sunila v prsa, da je ta padel na drva; obsojena je bila na tri tedne ječe.

Tega je še treba. Danes poenotili sli so trije učitelji po Mestnem trgu. Pred Hanamanov prodajalno so stali takrat častniški namestnik Evgen Walland od 27. pešpolka, njegov brat Rudolf Walland in trgovec sin Viktor Nagy. Učitelji so sli na nasproti strani po hošniku. Nakrat pride častniški namestnik Evgen Walland čez trg na to stran, kjer so bili učitelji, se postavi pred njem na hodnik in jih fiksira. Slovenci so se mu izognili in sli naprej, samo eden izmed njih se je ozrl in pogledal, kaj da častniški namestnik napravi. Leta je gledal za učitelji, in ko je videl, da se je eden ozrl, je pristopil k njemu in mu rekel: »Lausbub schäbiger, was fix eren Se mich«, in ko je nato drugi učitelji dejal: »Kaj ti je rekel?«, je Walland pristopil k temu in mu dal za učničino in ga istotako imenoval »Lausbub, schäbiger«, nакar mu je Slovenec recipiral, da je on ravno isto. Sedaj pa je skočil razljeniti častniški namestnik v Slovenca in mu pripeljal še več zašnje. Slovenci so se zbalili, da bi Walland potegnil sabljo in so sli nato na policijo, kjer so star naznanili. Pred mestno hišo se je vnel nov konflikt baš ob navzočnosti policije. Ravnikar došli slovenski visokošolci so zahtevali, da se Nemci arretirajo. Nemci pa so upili in razsajali po veži pred stražnico, kot bi bili ne vemo kje v Reichu in hoteli so, da bi vse zradij njihovoročno razmerje, ta naj ne zamudi orlik, v osrčju spodnještajerske Švice prebiti nekaj uric v vseh družbi. Palico v roke in hajd 25. avgusta v Logarjevo dolino!

Okrajno glavarstvo

Izbudljansko. V prejšnjem porot nem postopki v Hrenovih ulicah so se zadnje tedne prenaredili prostori za nastanitev okrajnega glavarstva, ki se vanje preseli meseca avgusta letos.

Clyanthus Dompieri je cvetlica, katero ima v Ljubljani edinoleg. Korsika. Ta nenavadna cvetlica cvete sedaj v tretjič. Ljubimci cvetlici so jo lahko ogledajo pri g. Korsiki.

Na vojaške vaje je odšel danes zjutraj na Koroško tukajnji bataljon 17. pešpolka. Spremila ga je vojaška godba.

Zaprli so črevljarskega mojstra Simona Galina, stanujočega v Križevniških ulicah št. 2. Isti je nekoga dne v pričetku meseca julija t. l. svojo, od njega ločeno ženo Teresijo Galinovo, pod pretezo, da bode iz nene vinkulirane hranilne knjižice »Kmetiske posojilnice« v Ljubljani 600 K dagnil in njej denar izročil, pregovoril, da je šla z njim k blagajni omenjene posojilnice in se ondi v knjižico podpisala, nakar je on brez nene vednosti in zoper njenovo voljo celo vlogo v znesku 2200 K vzdignil in si pridržal. Z denarjem je hotel danes v spremstvu svoje ljubice Konstance Premkove pobegniti v Ameriko.

Silovit mož. Posestnik Matija Virant v Črni vasi štev. 20, je včeraj napadel svojo ženo Nežo Virantovo in svoji pastorki Marijo in Nežo Cerarjevo in jim grozil s sekiro, da bode vse pobuli. Ženske so bežale iz hiše k sosedu in si niso upale več nazaj, ker je bil Virant silno razburjen in je po hiši sekiro razbijal. Poslali so v mesto po dva policijska stražnika, ki sta silovitega moža aretovala in odvedla v zapor. Matija Virant živi s svojo ženo v vedrem prepiru.

Povožena je bila danes dopoludne na Tržaški cesti 7letna deklica Ivana Senegačnikova, stanujoča na Rimski cesti št. 24. Povožila jo je s kolesom neka mama, ki se je peljala po hodni poti. Deklica je na glavi poškodovana.

Amerikansko žepno uro je ukral neki postopčar posestniku Ivanu Perčiču v Vrbačah št. 4. Z uro vred je odnesel tat tudi pozlačeno verižico in medaljon.

Desertziral je 26. t. m. poludne protak 27. brambovskega pešpolka Josip Trampus. Včeraj so ga oropniki prijeli in prignal nazaj v vojašnico.

S škarpe padel je pri Zagorju zidar Josip Orizai in se na glavi težko poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Izgubljene reči. Posestnikova hči Dragica Gostišarjeva iz Gornjega Logatca je izgubila danes dopoludne na poti od južnega kolo-dvora po Kolodvorskih ulicah, po Sv. Petra cesti, čez Marijin trg, po Wolfovih in Gospodskih ulicah do Križevniških ulic srebrno žensko uro. — V Šolskem drevoredu je izgubila služkinja Ivanka Fau, stanujoča v Prešernovih ulicah št. 57 bankovec za 10 krov.

Najnovejše novice. Velične izgrede so provzročili delavci pri prošenju v Lichtenwörthu pri Dunajskem Novem mestu vsled tega, ker gostilnica ni naročil godbe. Prišlo je do pravega boja, v katerem je bilo več oseb težko ranjenih. — Osem policajev sta ranila v Benetkah dva mornarja ameriškega parnika »Lisistrata«. Arestirali so ju vsled tega, ker sta napadla na ulici neko domo. — Nesreča pri dirci. Pri dirci na reki Seini se je najboljši motorni čoln nenadoma vnel v zadel z veliko silo ob breg. Strojevodja je vsled hudega sunka padel v vodo in utonil. — Oproščen je bil pred porotnim sodiščem na Dunaju Fran Kopetzky, ki je umoril svojo soprogo, potem ko je izvedel, da ima na skrivnem razmerje z nekim dijakom. — Velika nesreča na železnici se je pripetila pri postaji Saint Enoch na Angleškem. 13 oseb je ubitih, 20 ranjenih in dva v za sta popolnoma razbita. — Streljega adstropja je skočil v Berolinu inženir Fontane iz Gradca in je bil takoj mrtev. V njegovem žepu so našli pismo s črnim robom, v katerem se mu na znanja smrt lastne hčerke. — Umor in samomor. Ob smrtni postelji svoje žene je ustretil sodnik Bauer v Altoni svojega brata, služkinjo in naposlед še samega sebe.

Demonstracija pred škofijo. V Giregentiju v Siciliji so semeniščni obolžili šest svojih učiteljev-duhovnikov nekega gridega dejanja. Vsled tega se je pred škofijo zbral več tisoč ljudi, ki so vprizorili burno demonstracijo. Policija je posegla vmes in demonstrante razgnala, nekatere pa arestirali. Proti obolženim učiteljem-duhovnikom se je začela stroga preiskava.

Podjeten mož. Pri rimski policiji se je oglasil neki mož in prosil dovoljenja, da sme v Rimu na trgu Colonna napraviti birô, kjer bi se lahko stava vstavilo, kdo da bo izvoljen papežem. V svoji prošnji je mož opozarjal, da take stave niso bile vedno samo pri dircih navadne, nego da je v 15 in v 16 stoletju duhovska oblast sama dovoljevala, da se pri volitvi papeža organiziralo stavljenje. Policia je prošnjo odbila, dasi je mož hotel polovicu dobička prepustiti revežem.

Dogodki v Vatikanu. **Papežev pogreb.** »Zeita poroča, da je bil pogreb papeža Leona XIII. jako škandalozen in da je bil utis skrajno mučen. Dasi je bil kardinal Oreglia ukazal, naj se pripusti k pogrebu samo tiste, ki imajo res pravico biti navzočni, prišlo je nad 2000 oseb k pogrebu. Vatikanski gospodje so vstopnice skrivaj prodajali. Ker je bila množica takoj velika, seveda tudi ni bilo reda. Plemski gardisti in komorniki so se zabavali z navzočnimi damami, namesto da bi bili izvrševali svojo službo. Celo inozemski kardinali so moralni begati semintja, predno so našli svoje prostore. Pravo ogroženje je provzročil način, kako se je krsta z mrtvim papežem spravila v zid, kjer ostane, dokler se ne prenese v

Gosp. Juliju Schaumann-u,
lekarnarju v Štokeravi.

Da si odpravim pomanjkljivo prebavlja-
nje, prosim Vas, pošljite mi 5 škatelj Vaše
zeločne soli takoj proti povzetju.

Z velespoštovanjem

(61-3) a Andrej Plesche.

Geschwent, dné 19. avgusta 1899.

Pristno se dobiva pri izdelovalcu
Juliju Schaumann-u, deželkem
stanovskem lekarnarju v Štoke-
ravi, dalje v vseh tu-in inozemskih lekar-
nah. Cena škatelj K 150. Razpoložja se s
pošto vsak dan, a ne manj kot 2 škatljici.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Gradni kurzi dunaj. borze 28. julija 1903.

Naložbeni papirji.

	Dinar	Bjago
2 1/2% majeva renta . . .	100.40	100.60
2 1/2% srebrna renta . . .	100.30	100.50
2 1/2% avstr. kronska renta . . .	100.70	100.90
1 1/2% zlata . . .	120.90	121.10
4% ogrska kronska . . .	99.35	99.55
1 1/2% zlata . . .	120.50	120.70
4% posojilo dežele Kranjske . . .	99.75	100.75
4 1/2% posojilo mesta Spiljetja . . .	100—	—
4 1/2% Zadra . . .	100—	—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101.10	102—
4 1/2% češka dež. banka k. o. . .	99.90	99.80
4 1/2% ž. o. . .	100.60	100.65
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101—	101.75
4 1/2% pest. kom. k. o. z . .	106.15	107.15
4 1/2% pr. . .	101—	102—
4 1/2% zast. pis. innerst. hr. . .	100.50	101—
4 1/2% deželne hranilnice . . .	100—	100.80
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100—	101—
4 1/2% obl. ogr. lokalne že- leznice d. dr. . .	100—	101—
4 1/2% češke ind. banke . . .	100—	101—
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98.50	99.75
4 1/2% dolenskih železnic . . .	99.50	99.75
3 1/2% juž. žel. kup. 1/1 . . .	304—	306—
4 1/2% sv. pos. za žel. p. o. . .	100.60	101.80

Srečke.

Srečke od leta 1854 . . .

" " 1880/ . . .

" " 1884 . . .

" tizske . . .

zemlj. kred. I. emisije . . .

II. ogrske hip. banke . . .

srbske 3 frs. 100—

turške . . .

Basilika srečke . . .

Kreditne . . .

Inomoške . . .

Krakovske . . .

Ljubljanske . . .

Avt. rud. križa . . .

Ogr. Rudolfove . . .

Salzburgske . . .

Dunajske kom. . .

Delnice. . .

Južne železnice . . .

Državne železnice . . .

Avtro-ogrskie bančne del. . .

Avtro. kreditne banke . . .

Ogrske . . .

Zivnostenske . . .

Premogokop v Mostu (Brux) . . .

Alpinske montan . . .

Práško želez. ind. dr. . .

Rima-Murányi . . .

Trovoveljske prem. družbe . . .

Avtro. orožne tovr. družbe . . .

Ceške sladkorne družbe . . .

Valute. . .

Zitne cene v Budimpešti. . .

dne 28. julija 1903.

Tovarne. . .

5 vinarjev višji.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebi
27.	9. zv.	735.8	15.5	sr. jvzhod	oblačno
			50	"	7.51
			50	"	8.14
			50	"	6.21
			50	"	4.95
			50	"	5.30
28.	7. zv.	736.6	13.8	sl. jvzh.	oblačno
			24.5	sl. jzahod	del. oblač.
			24.5	sl. jzahod	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 18.3°, normale: 19.9°. Mokrina v 24 urah: 13.4 mm.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo.

z mamko

(972-33)

sta najbolj koristni štedilni milo
za hišno rabo!

Dobivate ju po špecijskih prodajalnicah.

Tovarna mila

Pavel Seemann

Ljubljana.

Prostori za trgovino z manufakturnim blagom na Mestnem trgu štev. 25

se dajo s 1. novembrom t. l.

(1940-1)

Natančne pojasnila daje hišna lastnica istotam, I. nadstropje.

V zadružnem domu „Kmetske posojilnice“ na Dunajski cesti odda se

7 stanovanj in 2 prodajalnici

za semini termin 1. novembra t. l.

Po dogovoru zmorejo se ista še preje v najem oddati.
Pojasnila v pisarni „Kmetske posojilnice“ med uradnimi urami.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoriči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussco, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Line na Dunaj v Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni vlak v Trbiž ob 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osobni vlak v Lesce-Bled, same ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-genc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoriči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m populadne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Pridob v Ljubljano juž. kol. Proga je Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Inomost, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Proga (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru. Lend-Gastein, Ljubno, Celovca, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m populadne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifing iz Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine varov, Heb, Francovih varov, Prague, Lipska. — Ob 8. uri 38 m zvečer osobni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoriči osobni vlak iz Trbiža ob 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Proga iz Novega mesta v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj v Novega mesta v Kočevje, ob 2. uri 32 m populadne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevje in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odobr v Ljubljano drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m populadne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoriči samo ob nedeljah in praznikih, — Pridob v Ljubljano drž. kol. v Kamniku. Mešani vlaki: Ob 6. uri 48 m zjutraj, ob 11. uri 6 m populadne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljan in praznikih.

Velika, več let obstoječa in dobro idoča

prodajalna

se odda radi rodbinskih rezmer takoj
v najem pod najugodnejšimi pogoji.
Lokal leži poleg glavne ceste, bližu
železnične postaje, na najlepšem pro-
storu v včem farnem kraju na Do-
lenjskem.

(1942-1)

Natančnejši naslov pove iz prijaz-
nosti upravnosti »Slov. Naroda«.

A. Kraupa
Berlin S. W. 220 Lin-
denstrasse 56
(1339/31)

Gospica

ki je s prav dobrim vsehom dovr-
šila trgovski kurs, želi službe
kot komptoaristinja. (1941-1)

Ponudbe s pogoji blagovolijo na-
se dopušljati pod K. Z. postre re-
stante Dvor pri Žužemberku.

Za slavost v soboto, dne
15. avgusta t. l.

sprejemem veče število natakarjev in natakaric.

Zglasé naj se v restavraciji „pri
novem svetu“ pri Fr. Remicu. 1945-1

Hiša

</